

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 27P/54/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6420203726
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2020:6420203726.1

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. T., N.. XX. XX. XXXX, C. A. Ž. N. S., C.. Č.. A. B. XXX, dieťa rodičov: matka D. T., N.. XX. XX. XXXX, C. A. Ž. N. S., C.. Č.. A. T. B. XX a otec Q.N. T., N.. XX. XX. XXXX, C. A. Ž. N. S., C.. Č.. A. T. B. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Maloletú B. T., N.. XX. XX. XXXX, dočasne odníma z osobnej starostlivosti matky a odovzdáva ju do starostlivosti Diagnostického centra v Ružomberku, Ul. J. Jančeka 32, Ružomberok, na nevyhnutný čas, najdlhšie po dobu 6 mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia.

II. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej len „navrhovateľ“ alebo „ÚPSVaR“) doručil 19. 11. 2020 Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „súd“ alebo „okresný súd“) návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby okresný súd dočasne odňal maloletú B. T., N.. XX. XX. XXXX (ďalej len „maloletá“) zo starostlivosti matky D. T., N.. XX. XX. XXXX (ďalej len „matka“) a odovzdal ju do starostlivosti Diagnostického centra, J. Jančeka 32, Ružomberok.

2. ÚPSVaR svoj návrh odôvodnil tým, že maloletá je žiačkou 9. ročníka Základnej školy W. F. M. T. B.. Od septembra 2020 si maloletá neplní povinnú školskú dochádzku (za mesiac september 2020 má školou vykázaných 120 neospravedlnených hodín). Rodinu maloletej eviduje ÚPSVaR od roku 2009 na základe žiadosti Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“) v Žiari nad Hronom o sociálnu intervenciu v rodine, keďže po posúdení školskej zrelosti u maloletého Tomáša skonštatovali, že ide o sociálne zanedbané dieťa. Otec detí sa v tom čase nachádzal po druhýkrát v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom. Matka aj s maloletými deťmi ešte počas trvania manželstva žila v spoločnej domácnosti s jej vtedajším druhom Q. H., čo bolo cca. od roku 2005.

3. Bolo zistené, že maloleté deti v ich útlo veku vychovávala stará matka V. T. (ďalej len „stará matka“). Až v roku 2007 si maloleté deti vzala matka k sebe a druhovi. V rodine sa následne viedlo rozvodové konanie. V roku 2011 bola rodina opäť monitorovaná z dôvodu podnetu otca detí na matku detí a jej druha p. H. za zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti. V máji 2017 sa maloletá priznala k spáchaniu priestupku proti majetku (krádež v HM TESCO). V júli 2017 matka spolu s maloletou opustila domácnosť p. Q. H., pričom maloletého C. zanechala p. H.. Matka žila tuliným spôsobom života a maloletú nechávala v starostlivosti starej matky. Stará matka mala v tom čase vážne zdravotné problémy, pričom o osobnú starostlivosť o maloletú prejavil záujem W.. Q. H.. Maloletá v tom čase odmietala ísť k p. Q. H. do jeho domácnosti. Z dôvodu nezvládania starostlivosti matky o maloleté deti, ako aj výchovných problémov maloletej, bola rodina monitorovaná terénnym sociálnym pracovníkom ÚPSVaR. Začiatkom januára 2018 sa matka s maloletou našahovala späť k p. Q.Á. H.. Koncom januára 2018 bol

otec maloletej prepustený z ústavu na výkon trestu odňatia slobody a hneď na to s ním matka dieťaťa obnovila spoluzítie. Žili spolu s maloletou v ubytovni na L. B. XX M. Ž. N. S.. Obývali jednu miestnosť, pôvodne slúžiacu ako pivnica. V júni 2019 sa rodičia spoločne s maloletou odsťahovali do T. B. - M. Č. F. XX do prenajatého rodinného domu (budova bývalého družstva).

4. Matka telefonicky informovala ÚPSVaR, že z dôvodu výchovných problémov s maloletou, ju dala na dobrovoľný pobyt do Diagnostického centra Ružomberok. Jej pobyt bol ukončený v septembri 2019. Odvtedy je maloletá prihlásená do Základnej školy v T. B., L. W. F. XXXX. Matka zhodnotila, že napriek pobytu maloletej v Diagnostickom centre sa jej správanie nezlepšilo a naďalej s ňou má výchovné problémy. Rodinu krátko po ich presťahovaní začalo monitorovať oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR v Rimavskej Sobote. Zo sociálnych šetrení ÚPSVaR bolo zrejmé, že hygiena v domácnosti rodičov je na veľmi nízkej úrovni. Rodičia sa vyjadrovali, že výchovu maloletej zvládajú len veľmi ťažko, pričom ich nerešpektuje a túla sa. Zo záverov správy z diagnostického pobytu a psychologického vyšetrenia vypracovanej odborným tímom Diagnostického centra Ružomberok z 27. 09. 2019 vyplýva, že aktuálna úroveň intelektových schopností maloletej sa nachádza v pásme nižšieho priemeru, bez diskrepancie medzi verbálnou a neverbálnou oblasťou. Výkonový profil je nerovnomerný - výkony v jednotlivých subtestoch sa pohybujú od stredného pásma priemeru po podpriemer. Osobnosť maloletej je v pubescentnej fáze vývinu, smerovaná k introverzii. Emocionalita je vo vývine a nezrelá. Je citlivá, ľahko zraniteľná, vnútorne neistá. Afektivita je aktuálne v režimovom zariadení korigovaná. Maloletá potrebuje dôsledný, no zároveň citlivý výchovný prístup s jasne vymedzenými pravidlami a hranicami správania spolu so zvýšenou kontrolou. Členovia dislokačnej komisie odporúčajú návrat dieťaťa do domáceho prostredia. Zároveň odporúčajú pokračovať v psychologickom vedení v spádovej oblasti. V prípade opätovného zlyhania, resp. ťažkostí s usmerňovaním jej správania, odporúčajú kontaktovať diagnostické centrum.

5. Matka maloletých detí má nepriaznivý zdravotný stav - problémy so zrakom. Poberá invalidný dôchodok vo výške 370 €. Je poberateľkou prídavku na dieťa na maloletú vo výške 24,95 € mesačne, ktorého osobitným príjmom je mesto Žiar nad Hronom. Matka dieťaťa je poberateľkou peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na hygienu alebo opotrebovanie šatstva vo výške 19,94 € mesačne. Otec maloletých detí je nezamestnaný, nie je evidovaný na ÚPSVaR, pričom nepoberá žiadnu sociálnu dávku alebo príspevok.

6. Dňa 11. 09. 2020 bolo na Okresnom riaditeľstve PZ v Žiari nad Hronom, odbore kriminálnej polície podané trestné oznámenie k okolnostiam nasvedčujúcim podozreniu zo spáchania trestného činu sexuálneho zneužívania. Konanie sa vedie pod sp. zn. ORP - 385/1-VYS-ZH-2020. Počas výsluchu maloletá informovala prítomnú sociálnu kurátorku o tom, že sa t. č. nachádza u svojej starej matky, ale je dohodnutá s p. Jánom Fríbortom (blízkou osobou, bývalým partnerom matky), že si ju zverí do náhradnej osobnej starostlivosti.

7. Maloletá sa aj s p. Fríbortom mala dostaviť 14. 09. 2020 do ich inštitúcie, no nestalo sa tak. Na to realizovali sociálne šetrenie v domácnosti starej matky, ktorá ich informovala, že maloletá sa u nej zdržiavala po jej úteku od rodičov z Rimavskej Soboty. Údajne u nej „fungovala“ do času, kým sa skamarátila s Karin Tóthovou. Priviedla ju do jej domácnosti, povedala, že idú spolu von a vrátia sa. Nevrátili sa a dlho potom sa maloletá u starej matky nezdržiavala. Stará matka im nevedela uviesť, kde sa aktuálne maloletá nachádza. Uviedla, že sa občas na krátko zastaví u nej spolu s Karin Tóthovou. Maloletá sa u nej naje, prezlečie a idú preč. Spolu sa túlajú a behajú po meste. Starú matku ÚPSVaR dotazoval, či by mala záujem zveriť si maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti, keďže sa maloletá odmieta vrátiť ku svojim rodičom do Rimavskej Soboty, čo však odmietla, pretože by ju výchovne nezvládla. Maloletá ju nerešpektuje, robí si, čo chce, stále uteká a túla sa. Nebola zistená iná blízka osoba, ktorá by prejavila poskytnúť osobnú starostlivosť o maloletú.

8. Na základe uznesenia okresného súdu pod č. k. 7P/50/2020-11 z 29. 10. 2020, súd o návrhu p. Jána Fríborta na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol tak, že návrh zamietol. Maloletá sa v súčasnosti nachádza u blízkej osoby - p. Jána Fríborta v Slaskej, ktorý je bývalý partner matky maloletej. Súd p. Jánovi Fríbortovi zamietol jeho návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o dočasné zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Maloletá od úteku od rodičov nachádzala útočisko u svojej starej matky, u blízkej osoby - p. Jána Fríborta a iných osôb, a to u súčasného priateľa v okrese Prievidza. Maloletá ako dôvod svojho úteku od rodičov uviedla, že ju biologický otec obchytával.

9. V súčasnosti orgán činný v trestnom konaní preveruje možnú trestnú činnosť otca maloletej. Je nepochybné, že maloletá má narušený vzťah so svojimi rodičmi. Maloletá s výnimkou blízkej osoby - p. Jána Fríberta (ktorého dôveryhodnosť spochybnila stará matka maloletej) a „krstného otca“ p. Františka Freislera (ktorého dôveryhodnosť spochybnili rodičia maloletej) nemá utvorený adekvátny vzťah. P. Ján Fríbert má zdravotné problémy (poruchy sluchu). Stará matka, u ktorej maloletá trávila čas a isté obdobie zabezpečovala neformálnu osobnú starostlivosť, už vzhľadom na svoje zdravotné problémy nie je ochotná a schopná prevziať osobnú starostlivosť o maloletú. Maloletá vyrastala v málo podnetnom až dysfunkčnom rodinnom prostredí. Matka maloletej má vážne zdravotné problémy so zrakom. Sama je odkázaná na starostlivosť jej partnera. Otec maloletej má zdravotné problémy. Otec dieťaťa doposiaľ nevedol riadny spôsob života (dopúšťal sa trestnej činnosti a mal viacero manželiek). Maloletá sa zdržiavala a prespávala na rôznych miestach i komunitách ľudí. To do značnej miery mohlo ovplyvniť a poznačiť jej fyzický, psychický, sociálny a mravný vývin. Za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky maloletemu dieťaťu je vhodné a účelné, aby bolo umiestnené do diagnostického centra.

10. Rozsudkom okresného súdu pod sp. zn. 4C/190/2009 z 16. 11. 2009, právoplatným 09. 12. 2009, bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené a na čas po rozvode boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky.

11. Podľa § 324 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 361 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“), súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

14. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 367 ods. 3 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

16. Podľa § 37 ods. 3 písm. a) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletemu dieťaťu na účely a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov.

17. Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak súd rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti, neodkladného opatrenia alebo o uložení ochrannej výchovy alebo výchovného opatrenia, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje v spolupráci s rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a zariadením, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť, ochranná výchova, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie, určeným v rozhodnutí súdu (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“), umiestnenie dieťaťa do tohto zariadenia.

18. Podľa § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady; centrum nemôže na tento účel premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

19. Základnou podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

20. Po oboznámení sa s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami mal súd preukázať, že tento návrh je dôvodný, pretože bolo preukázané, že priaznivý fyzický, psychický, sociálny a mravný vývin maloletej je v súčasnosti ohrozený. Maloletá sa nachádza v starostlivosti matky, pričom sama matka zhodnotila, že napriek pobytu maloletej v Diagnostickom centre v Ružomberku sa jej správanie nezlepšilo a naďalej s ňou má výchovné problémy. Rodičia sa vyjadrili, že výchovu maloletej zvládajú len veľmi ťažko, pričom ich nerešpektuje a túla sa. Súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého sa maloletá umiestni do starostlivosti Diagnostického centra Ružomberok na nevyhnutne potrebný čas, najdlhšie na 6 mesiacov odo dňa vykonateľnosti tohto uznesenia. Vzhľadom na akútnosť situácie, kedy maloletá odmieta rešpektovať akúkoľvek autoritu, zanedbáva povinnú školskú dochádzku, odchádza z domu bez dovoľenia, túla sa, osoby zodpovedné za jej výchovu samé nedokážu túto situáciu zvládnuť, súd dospel k záveru, že maloletá potrebuje pokračovať v poskytovaní odbornej pomoci, ktorú už raz v minulosti dobrovoľne podstúpila, pretože v súčasnej situácii existuje dôvodná obava, že jej psychický, fyzický a sociálny vývin môže byť aj v dôsledku zanedbávania povinnej školskej dochádzky ohrozený, pričom blízke osoby maloletej nezvládajú poskytnúť jej adekvátnu osobnú starostlivosť. Preto je potrebné v záujme maloletej odovzdať ju do starostlivosti zariadenia, ktoré plní úlohu odbornej diagnostiky.

21. Okresný súd zároveň rozhodol o trovách konania v súlade s § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od jeho doručenia Okresnému súdu Žiar nad Hronom. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.